

تربیت زیبایی شناختی و هنری

مدیران هنرمند، مدیران زیباییین

نگارشگران شادی آفرین

● دکتر مرتضی مجدفر

● عکاس: اعظم لاریجانی

این واپسین بخش از سلسله مطالب «مدیران زیباییین، مدیران هنرمند» است. در این مطالب و در هشت شماره، نکته‌هایی از نگاه زیبایی شناختی و هنری مدیران مدرسه‌ها مطرح شد که می‌توانند زمینه‌های اجرایی شدن ساحت زیبایی شناختی و هنری فراگیرندگان و کارکنان را از طریق تأکیدیاتی که در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش آمده‌اند، فراهم آورند.

تاکنون در هفت بخش به مبانی و اصول تربیت زیبایی شناختی و همچنین تربیت عملی زیباشناختی دانش‌آموزان توسط مدیر و مجموعه تربیتی آموزشی از طریق هنرها پرداخته شد. این شماره حاوی ۳۰ نکته پایانی است.

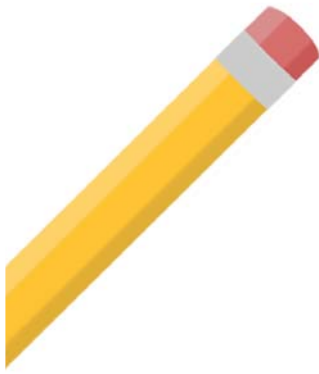
کلیدواژه‌ها: تربیت زیبایی شناختی، تربیت عملی، تربیت هنری، سواد خواندن و نوشتن، مدرسه شاد

۱۹۰ مدیران هنرشناس زیباییین می‌دانند، لذت و تصویرسازی زیبایی‌شناسانه‌ای که از ناحیه خواندن نصیب دانش‌آموزان می‌شود، بر نوشتن ارجحیت دارد. لذا قبل از ایجاد شرایطی برای ترغیب بچه‌ها به نوشتن، آن‌ها را ترغیب می‌کنند که بخوانند و البته نمونه‌های متنوع و متفاوتی را بخوانند.

۱۹۱ چون مدیران هنرمند از ارزش توأمان خواندن و نوشتن آگاهی دارند، همواره به دنبال آن هستند که بلافاصله پس از ایجاد انگیزه برای خواندن اثربخش، شرایطی فراهم کنند که بچه‌ها بنویسند؛ آن هم در قالب‌ها و شکل‌های متفاوت. این

تربیت هنری از طریق توسعه سواد خواندن و نوشتن

۱۸۹ مدیران زیباییین هنرمند می‌دانند که خواندن و نوشتن همزاد یکدیگرند. از این رو ابعاد این دو موضوع را به‌عنوان ابزارهایی برای توسعه سواد خواندن دانش‌آموزان می‌شناسند و سعی می‌کنند دانش‌آموزان هم‌زمان با توسعه مهارت‌های خود در زمینه خواندن، در زمینه نوشتن نیز بتوانند انواع قالب‌های نوشتاری را بشناسند و ضمن اینکه از آن‌ها در تنوع‌بخشیدن به نمونه‌های متفاوت خوانشی خود بهره می‌برند، قدرت نگارش مطالبی به همان قالب‌ها را نیز داشته باشند.

۱۹۶ مدیران هنرمند زیبایی پیش از هر قالب دیگری، با کمک افراد خیره، به‌ویژه دبیران ادبیات و علاقه‌مندان این رشته، درصدد توسعه قالب‌های روایی نوشتن در میان دانش‌آموزان، معلمان و اولیا برمی‌آیند. داستانتک، داستان کوتاه، داستان بلند، رمان (تک‌جلدی و چندجلدی) از جمله روش‌های روایی‌اند. البته ممکن است استفاده از قالب داستان بلند یا رمان در مدرسه مقدور نباشد، ولی از قالب داستانتک و داستان کوتاه به‌خوبی می‌توان بهره برد. دانش‌آموزی برای شکایت از هم‌کلاسی‌اش نزد معاون یا مدیر می‌آید. از او خواسته می‌شود اتفاقی را که برایش رخ داده است، در قالب داستانی ۵۰۰ کلمه‌ای بنویسد؛ رفع شکایت و سوءتفاهم با یک عنصر زیبایی‌شناسانه. مطمئن باشید تا او برود و داستان بنویسد، از عصبانیت و هیجانش کاسته خواهد شد. البته بی‌مایه فطری است و باید مقدمات یادگیری قالب‌های نوشتن را در مدرسه فراهم آوریم.

۱۹۷ مدیران هنرمند زیبایی استفاده از روش‌های خلاقانه و هنرمندانه در نوشتن و ترویج آن‌ها را هم از یاد نمی‌برند. از معلمان، دانش‌آموزان و اولیا بخواهید شعر بسرایند، کاریکلماتور بنویسند، اتفاقات کلاسی و مدرسه‌ای خود را به شکل خاطره به رشته تحریر درآورند، یا حتی به نوشته‌های خود مایه طنز بزنند. البته بد نیست خود مدیر هم در قالبی طبع‌آزمایی کند و به مرور به خبرگی در همان قالب برسد.

۱۹۸ مدیران هنرپرور ادیب برای شناخت و مشاوره دانش‌آموزان از آن‌ها می‌خواهند زندگی‌نامه خودنوشت (اتوبیوگرافی) بنویسند. این قالب نوشتاری خیلی شبیه سرگذشت است و غالباً به‌صورت روایی و توالی تاریخی، اتفاقات مهم و تأثیرگذار زندگی یک فرد شناخته‌شده علمی، تاریخی، ادبی یا هنری را طرح می‌کند. این قالب در مدرسه‌ها کاربرد گسترده دارد. از خوانش زندگی‌نامه بزرگان در کلاس می‌توان به‌عنوان فعالیتی مفرح و مبتنی بر اکتشاف بهره برد. حال اگر از بچه‌ها بخواهیم زندگی‌نامه خودنوشتشان را روی کاغذ بیاورند، ضمن ترویج حس لذت‌جویی هنری، می‌توانیم از اطلاعات موجود در آن‌ها استفاده‌های شناختی مثبت هم ببریم.

۱۹۹ مدیران هنرمند بچه‌ها را برای نوشتن تک‌نگاری (مونوگرافی)، سفرنامه و سفرنامه یادگیری ترغیب می‌کنند. وقتی دانش‌آموزان را برای سفری اردویی به یک رودخانه، روستا، شهر یا مکانی خاص می‌بریم، می‌توانیم از آن‌ها بخواهیم با محوریت همان مکان (یا مورد)، همه‌چیز را درباره آن موضوع بنویسند. از این قابلیت برای ایام عید و تابستان هم می‌توان استفاده کرد و از بچه‌ها خواست محل سفر خود را تک‌نگاری کنند. سفرنامه با تک‌نگاری اندکی تفاوت دارد و ذوقی‌تر و هنری‌تر است و شخص دیده‌ها، شنیده‌ها، تجربه‌ها، رخدادها و احساساتش را درباره مکانی که سفر کرده است، غالباً در قالبی روایی می‌نویسد. اخیراً سفرنامه یادگیری هم رایج شده که با تعلیم‌وتربیت مرتبط است و معلم یا استاد به فراگیرندگان اعلام می‌کند علاوه بر تکالیف و آزمون‌ها، تمام اتفاقات را از لحظه حاضرشدن در کلاس، طی کلاس و پس از آن در حین آماده‌شدن و مرور درس‌ها، همراه با حواشی و ماجراهای تلخ و شیرین جنبی،

همان همزادبودن خواندن و نوشتن است. کسی که خوب بخواند، ولی خوب ننویسد، مهارت‌هایش کامل نشده‌اند و کسی که خوب بنویسد، ولی در خوانش صحیح یا درک و معنی مشکل داشته باشد، انسانی است که از این دو اقدام هنری لذت کامل نمی‌برد.

۱۹۲ مدیران هنرمند زیبایی‌شناس از توسعه مهارت‌های نوشتن فقط برای لذت‌بردن و ایجاد حس زیبایی‌شناسانه در دانش‌آموزان بهره نمی‌برند، بلکه سعی می‌کنند مهارت‌های نوشتن را به کلاس‌های درس نیز بکشانند و به معلمان توصیه کنند در ارائه تکالیف، به‌ویژه تکالیف مهارتی، تکالیفی که نوشتن را در دستور کار خود قرار می‌دهند، در اولویت باشند.

۱۹۳ مدیران هنرمند زیبایی توسعه مهارت‌های خواندن و نوشتن را در مورد معلمان و سایر همکاران خود هم مدنظر دارند. پیش از این، در زمینه توسعه خواندن، نکاتی در ارتباط با کتاب و کتاب‌خوانی و معلمان یادآوری شد، ولی مهم‌ترین ویژگی معلمان «نوشتن» است. در طول تاریخ بهترین و تأثیرگذارترین نویسندگان کشور ما معلمان و دبیران بوده‌اند. اصلاً اطلاق دبیر به معلمان دبیرستان، به معنای محل تجمع معلمان این دوره تحصیلی، ریشه در تاریخ دیوانی ما دارد. در دربار پادشاهان دبیر به افرادی اطلاق می‌شد که از قدرت نوشتن برخوردار بوده‌اند. امروز هم «نوشتن» از اساسی‌ترین مهارت‌های معلمان به شمار می‌رود؛ معلمی که می‌نویسد و از این نوشتن، هم خود لذت می‌برد و هم دیگران را در این لذت سهیم می‌کند.

۱۹۴ مدیران هنرمند زیبایی از جایگاه مهارت نوشتن در فعالیت‌های برون‌مدرسه‌ای دانش‌آموزان آگاهی کامل دارند. آن‌ها می‌دانند بسیاری از دانش‌آموزانی که در مسابقه‌های مقاله‌نویسی، پژوهشی، تولید روزنامه دیواری، تولید محتوای الکترونیک و مواردی از این دست شرکت می‌کنند، برای کسب موفقیت و در نتیجه برخورداری از لذت درونی و بیرونی موفقیت، باید در زمینه نوشتن افراد ورزیده‌ای باشند. وقتی فردی خوب می‌نویسد، بی‌شک نصف مسیر موفقیت در این قبیل برنامه‌های فرهنگی را پیموده است.

۱۹۵ مدیران هنرمند زیبایی می‌دانند که بسیاری از نویسندگان حرفه‌ای امروز روزی معلم بوده‌اند یا هنوز در کسوت معلمی به سر می‌برند و اکنون دو صفت معلمی و نویسندگی آنان چنان به هم آمیخته شده است که جد کردن یکی از آن دیگری میسر نیست. اگر از زنده‌یادان جلال آل‌احمد، داریوش عبدااللهی، محمد بهمن بیگی، علی‌اکبر شعاری‌نژاد، حسین محمدزاده صدیق، حبیب فرشلاف و بسیاری دیگر از معلمان ایرانی که هر یک آفریننده آثار ماندگاری در حوزه تعلیم‌وتربیت بوده‌اند، بگذریم، می‌توانیم به محمود ماکال ترکیه‌ای، که با انتشار کتاب «دهکده‌ای در آنتولی (روستای ما)»، موجب تغییراتی عظیم در آموزش‌وپرورش این کشور شد و نیز فرانک مک‌کورت، نویسنده ایرلندی‌تبار آمریکایی، که با نوشتن کتاب داستانی «آقا معلم»، علاوه بر نقد نظام آموزشی آمریکا، پیش‌روی مشتاقان شغل معلمی مسیر جدیدی گشود، اشاره کنیم.

در سفرنامه یادگیری بنویسند.

متعددی به روش‌های گوناگون بر دیدگاه انسان‌ها از کیفیت، زندگی و کیفیت آموزش تأثیر می‌گذارند و می‌توانند شادی یادگیرنده و لذت‌آوردن تربیت را از بین ببرند. این عوامل می‌توانند بیرونی (مانند افزایش نابرابری، رشد تعصبات، خشونت‌های افراطی، فناوری‌های اطلاعاتی لجام‌گسیخته و رقابتی و پایین‌بودن سطح رغبت به زندگی) یا درونی (مانند محیط یادگیری بی‌کیفیت، خشونت و قلدری در مدرسه، حساس‌نبودن مربیان و معلمان، سطح بالای فشار روانی، آموزش مهارت‌های غیرعلمی، برنامه‌های درسی ناکارآمد، حجم کاری سسنگین برای حضور در آزمون‌های گسترده و پرمخاطره، تأکید بیش‌ازحد بر محتوای علمی و حافظه‌محور) باشند.

۲۵۶ مدیران هنرمند زیبایی به‌خوبی می‌دانند که افراد، یعنی انسان‌ها و روابط اجتماعی میان اعضا، مهم‌ترین معیار در تبدیل مدرسه به فضایی شاد توأم با دریافت لذت و آرامش است. منظور از افراد، دوستی و روابط سالم در جامعه مدرسه، گرایش‌ها و صفات مثبت معلم، احترام به تنوع‌ها و تفاوت‌ها، عملکردها و ارزش‌های جمعی و مثبت، شرایط کاری و رفاه معلم و مهارت‌ها و توانمندی‌های معلم است. به‌عبارت‌دیگر، حتی رفاه و توانمندی معلمان در شادبودن دانش‌آموزان و نیز خود آنان مؤثر است.

۲۵۷ مدیران هنرمند و زیبایی برای آنکه مدرسه‌های شادی داشته باشند، روی مهربانی، جدیت، اشتیاق و انصاف معلمان و نقش آن‌ها در الهام‌بخشیدن به دانش‌آموزان تأکید می‌کنند و برای رساندن معلمان به این ویژگی‌ها، برنامه‌های ویژه‌ای تدارک می‌بینند. معلم خلاق، با اخلاق و با محبت، دلسوز و پذیرنده، معلمی است که با گروه کار می‌کند و خود را در دریای خروشان معلمان و دانش‌آموزان مدرسه غوطه‌ور می‌سازد.

۲۵۸ از دید مدیران هنرمند و زیبایی، حتی فرایندهای مدرسه هم در شادی دانش‌آموزان و لذت‌جویی آنان از حضور در مدرسه تأثیر دارند. اگر فرایندها، حجم کاری مسئولانه و منصفانه را در روح جمعی و کار تیمی متجلی کنند و در تدریس و یادگیری از شیوه‌های سرگرم‌کننده و مشارکت‌جو بهره ببرند، زمینه‌های تشکیل مدرسه شاد فراهم خواهد شد. همچنین، اگر فرایندهایی نظیر آزادی، خلاقیت و تعامل یاددهندگان با یادگیرندگان، زمینه‌هایی برای حس و درک موفقیت و پیشرفت و یادگیری به‌عنوان کار تیمی بین دانش‌آموزان و معلمان عملیاتی شوند، شادی و لذت از آن دانش‌آموزان خواهد بود. ضمن اینکه محتوای آموزشی مفید، مرتبط و تعاملی، مدیریت فشارهای روانی و آسایش روانی و فعالیت‌ها و رویدادهای فوق‌برنامه‌ی اثربخش هم از دیگر فرایندها هستند.

۲۵۹ مدیران هنرمند شادی‌آفرین فضای تعلیم‌وتربیتی را هم به‌مثابه معیاری دیگر از شادی مدرسه به شمار می‌آورند. اگر محیط آموزشی گرم، دوستانه، امن و بدون زورگویی باشد، از فضاهای باز و آموزشی سرسبز و گسترده بهره ببرد، مدیران به جای دستوردهنده‌بودن، رهبران آموزشی باشند، انضباط مثبت در مدرسه حاکم باشد و سلامت و بهداشت و تغذیه خوب

۲۵۵ مدیران هنرمند برای ترویج فعالیت‌های دانش‌آموزان در امور مطبوعاتی مانند روزنامه دیواری و نشریه اختصاصی مدرسه، از آن‌ها می‌خواهند در زمینه قالب‌های مطبوعاتی (ژورنالیستی) هم طبع‌آزمایی کنند و در این موارد در چارچوب کلاس‌های فوق‌برنامه، کارگاه‌های توجیهی برپا می‌کنند. خبرنگاری (سخت‌خبر و نرم‌خبر)، انجام گفت‌وگو، تهیه گزارش، نگارش یادداشت، ترجمه از یک متن خارجی (خبر یا هر چیز دیگر) و نگارش مطلب به شکل «گفتم - گفت (گفت‌وشنود)» از قالب‌های رایج مطبوعاتی هستند.

۲۵۱ مدیران هنرمند زیبایی در ترویج نوشتن مبتنی بر پژوهش هم تلاش می‌کنند. این فعالیت می‌تواند هم برای دانش‌آموزان و هم معلمان پیش‌بینی شود، چون هر دو گروه به یادگیری این نوع نگارشی نیاز دارند. تنظیم مقالات بر اساس نظرسنجی، تحقیقات میدانی، مطالعه موردی و روایت‌پژوهی از روش‌های رایج نگارش‌های مبتنی بر پژوهش‌های انجام شده هستند.

۲۵۲ مدیران هنرمند زیبایی از تلفیق هنر ترسیم و نقاشی با نوشتن هم بهره می‌برند. برای مثال، کاریکاتور هنری است که برخی از بچه‌ها در آن استعداد دارند. وقتی کاریکاتوری کشیده و چندجمله‌ای هم در داخل تصویر نوشته می‌شود، نوشتن به‌مثابه هنری نگارشی در خدمت هنر تصویری قرار می‌گیرد. یا در داستان مصور (کمیک استریپ) که مجموعه‌ای از نقاشی‌های دنباله‌دار در داخل چند قاب کنار هم قرار داده شده است، نوشتن نقش اصلی را ایفا می‌کند. تأکید توأم‌ان روی نوشتن و تصویرگری، یعنی بخشیدن لذت و حس زیبایی‌شناسانه و مضاعف به انجام‌دهنده آن.

۲۵۳ مدیران هنرمند زیبایی حتی قالب‌های کم‌کاربرد نوشتاری را در ترویج فرهنگ نوشتن و توسعه حس زیبایی‌شناسانه بچه‌ها و معلمان از یاد نمی‌برند. چه اشکال دارد از آن‌ها بخواهیم فیلم‌نامه، نمایش‌نامه یا بحرطویل بنویسند یا نوشته‌های خود را به‌صورت داده‌نگاشت (اینفوگراف) درآورند. مدیران حتی می‌توانند از معلمان بخواهند طرح درس‌های خودشان را با الهام از شیوه نگارش فیلم‌نامه‌نویسی، روش‌های تدریس و... بنویسند یا مهارت‌های انگیزشی و سناریوهای آغازین را به رشته تحریر درآورند.

آموزه‌های مدرسه‌های شاد و ایجاد حس زیبایی‌شناسانه

۲۵۴ مدیران هنرمند و زیبایی می‌دانند اگر آموزه‌های مدرسه‌های شاد را در سطح آموزشگاه‌های خود اجرا کنند، به‌طور مستقیم به ایجاد حس زیبایی‌شناسانه و لذت‌بردن دانش‌آموزان از حضور در مدرسه کمک می‌کنند. دانش‌آموزان سزاوار شادبودن و لذت‌بردن از دوران مدرسه‌اند؛ اعم از آنکه این شادی از طریق عشق واقعی به یادگیری به دست آید یا با تشکیل روابط مثبت و دوستانه یا احساس تعلق به جامعه یا اجتماعی وسیع‌تر. اگر یادگیری با لذت توأم باشد، نسل آینده در دنیایی با آرامش بیشتر و موفق‌تر زندگی خواهد کرد.

۲۵۵ مدیران شادی‌آفرین زیبایی می‌دانند که عوامل

در کنار مدیریت مردم‌سالار وجود داشته باشد، فضایی پدید می‌آید که بچه‌ها و معلمان از بودن در آن لذت می‌برند.

۲۱۰ مدیران اثربخش، علاوه بر عوامل مؤثر در شادی، عناصر تأثیرگذار در ناشادبودن مدرسه‌ها را هم در نظر می‌گیرند. از دید این مدیران، مهم‌ترین عاملی که باعث می‌شود مدرسه شاد نباشد، به تعاملات انسانی بین ذی‌نفعان در جامعهٔ مدرسه بستگی دارد که از آن جمله می‌توان به این موارد اشاره کرد: محیط ناامن و مستعد زورگویی، خشونت‌های مدرسه‌ای، نبود احترام بین دانش‌آموزان با هم و با معلمان (ترس و اضطراب یادگیرندگان، اعتمادبه‌نفس پایین)، حجم زیاد تکالیف دانش‌آموزان، فشارهای روانی ناشی از امتحانات و نمره، طولانی‌شدن ساعت‌های آموزشی و نبود تعادل بین مطالعه و تفریح، و تأکید بر حفظیات و نتایج آموزشی (سطح و درصد نمرات، بدون توجه به عمق یادگیری).

۲۱۱ مدیران هنرمند زیبایی‌یابی یکی از زمینه‌های شادبودن مدرسه را توجه به تنوع و تفاوت‌های فرهنگی و دوری از یکدست‌سازی (تربیت ربات‌های یکسان و یک‌شکل) می‌دانند. اگر می‌خواهیم مدرسه شاد و در نتیجه یادگیری توأم با لذت و حس زیبایی‌شناسانه و هنری داشته باشیم، باید به زمینه‌های مذهبی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و هویت‌های جنسیتی دانش‌آموزان توجه داشته باشیم و بدانیم که همهٔ این موارد صرفاً از طریق برنامه‌های درسی قالبی و یکسان محقق نمی‌شوند، بلکه آن چیزی مهم است که در ورزش، فعالیت‌های هنری و رویدادهای فرهنگی زمینه بروز و ظهور می‌یابد؛ یعنی احترام به تنوع و تفاوت‌ها با روش‌های متنوع و متکثر.

۲۱۲ مدیران هنرمند زیبایی‌یابی مدرسه را مهم‌ترین نهاد جامعهٔ محلی می‌دانند و برای مشارکت جامعهٔ محلی در ادارهٔ فعالیت‌های خود سهم قابل توجهی قائل‌اند. این مدیران انجمن‌هایی با حضور پدرها، مادرها، پدربزرگ‌ها، مادر بزرگ‌ها، صاحبان حرفه‌ها، مشاغل و تحصیل‌کردگان و دانشگاهیان را تشکیل می‌دهند که در زمینهٔ فعالیت‌های گوناگون یادگیری «والدین-کودک» سازمان‌دهی شده‌اند. برای ایجاد چنین موقعیتی، مدرسه باید هفت روز هفته باز باشد و فعالیت‌های گوناگونی در زمینه‌های ورزشی، هنری، مهارت‌آموزی، بازی و سرگرمی، برای ایجاد لذت حضور توأم با بچه‌ها و دیگران، تدارک دیده شوند.

۲۱۳ مدیران هنرمند زیبایی‌یابی می‌دانند اگر خواهان تربیت توأم با حس زیبایی‌شناسی در دانش‌آموزان هستند، باید دانش‌آموزانی با نیازهای خاص، مانند معلولان ویلچر (چرخک) نشین، مبتلایان به درخودماندگی (اوتیسم) و افراد دچار نقص بینایی را کنار نگذارند. با چنین نگرشی، دانش‌آموزان با نیازهای خاص احساس مشارکت خواهند کرد و نقص یا نیاز خود را لکهٔ ننگ نخواهند دانست. بچه‌های دیگر هم برای نشان دادن حساسیت، همدلی و ارتقای درک دیگران کوشش خواهند کرد. چه هنری زیباتر از این دو حس متقابل!

۲۱۴ مدیران هنرمند زیبایی‌یابی وقتی می‌خواهند مدرسهٔ خود را شاد کنند، رفاه و نگهداری معلمان و کارکنان را در اولویت قرار می‌دهند. اگرچه مدیران در بسیاری از مدرسه‌ها در تعیین میزان حقوق و مزایای معلمان نقشی ندارند، ولی رفاه

و نگهداری معلم که می‌تواند آموزش و تربیتی شاد، اثربخش و مبتنی بر بخشش حس زیبایی‌شناسی در دانش‌آموزان باشد، فقط به حقوق و مزایا مربوط نمی‌شود و احترام و قدردانی، ایجاد فرصت رشد در حرفه و مشارکت معلمان در ادارهٔ مدرسهٔ خود، نمونه‌ای از توجه به رفاه و نگهداری معلم است. حتی فراهم‌آوردن یک صبحانهٔ سالم، مغذی و پذیرایی توأم با احترام، اگرچه خیلی پیش‌پاافتاده می‌نماید، ولی در شادی معلمان مؤثر است.

۲۱۵ مدیران هنرمند برای ایجاد لذت از یادگیری به معلمان خود پیشنهاد می‌کنند برخی مواقع تکالیف اجباری مدرسه را با فعالیت‌های اختیاری برای تعمیم یادگیری جایگزین کنند. این فعالیت‌ها غالباً پژوهش‌های ساده‌ای هستند که دانش‌آموزان انجام می‌دهند و نتایجشان را در کلاس با سایرین به اشتراک می‌گذارند. توجه به علاقه و انگیزهٔ دانش‌آموزان، ویژگی اصلی این تکالیف اختیاری است.

۲۱۶ مدیران هنرمند برای ترویج فرهنگ مدرسهٔ شاد که افزایش عزت‌نفس و لذت بودن در مدرسه را برای دانش‌آموزان در پی دارد، آموزش سؤال پرسیدن، انتقاد محترمانه و گفت‌وگو با بچه‌ها را ترویج می‌کنند. هنگامی که دانش‌آموزان به طرح پرسشی در زمینه‌های درسی و غیردرسی تشویق می‌شوند، مالکیت بیشتری در یادگیری و تربیت احساس می‌کنند، مدرسه و عواملش را از آن خود می‌دانند و ارتباطات جدید و کشف‌هایی را به‌شخصه انجام می‌دهند. این روش اگرچه بسیار اثربخش است، ولی غالباً مدرسه‌ها آن را جدی نمی‌گیرند. از دلایل عمدهٔ این وضعیت، مردم‌سالار نبودن رهبری مدرسه و آماده‌نبودن معلمان برای پاسخ‌گویی به سؤالات متنوع بچه‌هاست.

دو نکتهٔ پایانی

۲۱۷ مدیران هنرمند زیبایی‌یابی می‌دانند، نکته‌هایی که تاکنون مطرح شدند، هر کدام قطره‌ای از دریای بیکران مدیریت مدرسه‌اند و در هر یک نکته یا نکات فراوانی نهفته و مطرح شده‌اند که نیازمند مراجعه به منابع دیگر، وژنامه‌ها، فرهنگ‌نامه‌ها و حتی آثار تخصصی رشتهٔ مدیریت هستند. آن‌ها این نکات را دستمایه‌ای برای تلنگر و مطالعهٔ بیشتر می‌دانند. ساندویچی یا کنسروی بودن نکات ذکر شده، صرفاً راهی است برای خوانش جذاب، هنرمندانه، لذت‌بخش و زیبا. در این نکات می‌توانستیم به تأثیر عوامل دیگری از جمله معماری مدرسه، چیدمان وسایل و مبلمان تربیتی، سواد رسانه‌ای و حتی موارد خردی مانند اردوها و گردش‌های علمی تفریحی در احساس لذت زیبایی‌شناسانه و توسعهٔ سواد هنری اشاره کنیم که به دلیل رسیدن به شماره پایانی مجله در این دوره، از آن‌ها در می‌گذریم.

۲۱۸ مدیران هنرمند زیبایی‌یابی خدا را شکر می‌کنند که نعمت مدیریت بر دانش‌آموزان، معلمان و خانواده‌ها به آن‌ها ارزانی شده است. این مدیران سپاسگزار خالق خویش‌اند و از اینکه چنین موهبتی به آنان بخشیده شده است، همواره خوش‌حال‌اند و از اینکه لطف خداوندی همیشه روح و جانشان را با حسی زیبایی‌شناسانه می‌نوازد، مسرورند. ■

منابع

۱. مجدفر، مرتضی (۱۴۰۱). افسانه‌ها در کلاس درس (مجموعه‌ای سه‌بخشی برای توسعهٔ سواد خواندن در میان نوآموزان دورهٔ ابتدایی). پیشگامان پژوهش‌مدار. چاپ سوم، تهران.
۲. مجدفر، مرتضی و همکاران (۱۳۹۸). فهم برلز (مطالعهٔ بین‌المللی سواد خواندن). مرکز مدارس یادگیرندهٔ مرآت، تهران.
۳. ماکال، محمود (۱۳۹۶). روستای ما (دهکده‌ای در آناطولی). ترجمهٔ رضا انزلی‌نژاد. آیدین، تهران.
۴. جو کیم گوانگ (۱۳۹۷). مدارس شاد، چارچوب‌هایی تجربه‌شده برای بهیچ‌سوی یادگیری و زندگی دانش‌آموزان در مدارس حوزهٔ آسیا - پاسیفیک. ترجمهٔ مرتضی مجدفر، مهناز نوری. پیشگامان پژوهش‌مدار. چاپ دوم، تهران.
5. Action for Happiness. 2016. Action for Happiness website: <http://www.actionforhappiness.org/about-us> (Accessed 13 January 2016.)
6. Aldrich, R. 1994. John Locke, J. C. Tedesco and Z. Morsy, (eds.), Thinkers on Education, Prospects: Quarterly Review of Education, Vol. 24, No. 1 and 2, No. 1 and 2, pp. 61-76. Paris, UNESCO. <http://unesdoc.unesco.org/images/0010/001030/103086eo.pdf> (Accessed 17 November 2015).
7. Ang, K. 2012. Singapore Aims to Curb Stress on Students. The New York Times, 7 December. http://www.nytimes.com/2012/12/10/world/asia/singapore-aims-to-curb-academic-stress-on-students.html?_r=0 (Accessed 16 November 2015)
8. Beebe, J. R. 2003. Socrates on Prozac and Happiness. Buffalo, State University of New York at Buffalo. <http://www.acsu.buffalo.edu/~jbeebe2/Happiness.htm> (Accessed 17 November 2015).